DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*. De prijs voor den tweeden halven jaargang is f 9.— rec.

Het abonnement geschiedt in eens vooruit voor dezen tweeden halven jaargang.

DONDERDAG 20 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is f 1.— voor elke TIEN WOORDEN, behalve het zegel. Advertentien met groote letter betalen dubbeld. Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

No. 70. VERANTWOORDELIJKE UITGEVERS E. FUHRI & CO, TE SOERABAYA. 1856.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

Van den 15den November 1856, No. 92.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten Augustus 1856 no. 61, zijn voor de dienst in Nederlandsch-Indie benoemd;

Tot ambtenaren der eerste klasse, mr. F. D. C. V. Ariëns, mr. W. K. van der Hout, mr. F. T. Pahud, mr. J. van der Pant, mr. W. Tadema en mr. C. J. Taunaij.

Tot ambtenaren der tweede klasse, C. de Haan, R. P. van Hengelaar, jhr. D. F. van Alphen, C. de Clercq Moolenburgh, J. Heijting, T. A. L. Kroesen, H. Mulock Houwer, C. F. E. Praetorius en C. J. P. C. Rijnbende.

Terwijl bij datzelfde Koninklijk besluit de Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië is gemagtigd, om te beschouwen als bezittende het radikaal van ambtenaar der derde klasse, de personen van.

H. F. Agerbeek, W. D. van Berckel jr., J. F. van den Broek, K. H. Brouwer, H. J. Cramer, W. Toussaint van Dinter, B. Douwes, W. T. Gotter, P. de Graaff, L. C. A. Halewijn, G. J. Langeveldt van Hemert, J. C. Heijer, J. A. B. Heijnneman, A. Holle, A. Israel, J. J. A. Keuchenius, P. F. L. Kist, H. Koster, W. F. H. van Minde, C. Noordhoorn, H. Bos Otten, J. J. Overdijk, J. H. Philips, J. Raaf, F. H. W. von Ranzow, P. H. baron van Reede van Oudtshoorn, C. van Rijn, J. C. Schultz, J. W. Stammler, F. W. H. van Straaten, jhr. C. J. Bloijs van Treslong, W. van der Ven, J. C. J. Voigt, C. W. Walbeehm, P. H. van der Wedden, F. IJske en B. van Zutphen.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten Augustus 1856 no. 62, is benoemd tot ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië, de ambtenaar der derde klasse Ch. Tromp, laatstelijk tweede kommies ter algemeene secretarie te Batavia, thans met verlof in Nederland.

Bij Koninklijk besluit van den 4den Augustus 1856 no. 49, is de kapitein der infanterie van het leger in Nederlandsch-Indië, F. C. S. van de Kasteele, toen met verlof in Nederland, op zijn verzoek eervol uit Z. M. militaire dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens ziekte, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de kommies op het residentie kantoor te Pasoeroean M. S. van Bulderen.

INGETROKKEN:

De aan L. Kollmann uitgereikte akte van toelating tot de uitoefening der artsenijmengkundige praktijk te Makassar.

BENOEMD:

Tot assistent der tweede klasse bij het boschwezen in de residentie Rembang, de élève bij het boschwezen aldaar J. Prins.

Tot derden kommies bij den chef der vierde waterstaatsafdeeling te Soerabaija, de boekhouder bij diens bureau J. H. Gligoor.

Tot derden kommies bij de direktie der burgerlijke openbare werken, de klerk bij die direktie E. F. G. Goernat.

Tot opziener der eerste klasse te Oeloe en Pakanten, de opziener der eerste klasse in Groot Mandheling W. Brans.

Tot opziener der eerste klasse in Groot Mandheling, de opziener der tweede klasse te Loeboe Sikaping T. Eslinger van Ginkel.

Tot cipier bij het civiel en militair gevangenhuis te Weltevreden J. A. C. Helder.

DEFINITIEF GESTELD:

Ter beschikking van den gouverneur van Sumatra's Westkust, de benoemde ambtenaar der tweede klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie R. P. van Hengelaar.

Schutterijen, enz.

Bij de Samarangsche Schutterij.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol uit de betrekking van adjudant, de tweede luitenant-adjudant J. A. Wallenberg.

Eervol, wegens volbragten diensttijd, de tweede luitenant Intje Daing.

BEVORDERD:

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant J. A. Schalling

BENOEMD:

Tot kapitein-adjudant, de eerste luitenant J. C. Braakman.

Tot tweede luitenants, de schutter C. J. Verkouteren en de sergeant Daing Abdul Raub.

Militair Departement.

VERLEEND:

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den kapitein der artillerie G. Brongers.

Namens President en directeuren der javasche bank, heeft de secretaris der javasche bank, de eer ter kennis van het algemeen te brengen, dat de rente bij de bank en hare agentschappen tegenwoordig is bepaald als volgt:

Rente op particuliere acceptatien. . .	8 pCt.	's jaars.	
„ „ vendu-acceptatien van de buitenbezittingen van Java en Madura, met uitzondering van Batavia, Samarang en Soerabaya . .	8	„	„
„ „ vendu-acceptatien van Batavia, Samarang en Soerabaya . .	5	„	„
„ „ beleeningen	7	„	„
„ wegens voorschotten op specie . .	5	„	„

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

De Resident van Soerabaya brengt bij deze ter kennisse van het algemeen, dat op **Vrijdag** den **5den Dec.** aanstaande, des namiddags ten **12** ure, de postpakketten zullen worden gesloten, bestemd voor de verzending naar Europa met de overland-mail.

SOERABAYA, 17 *November* 1856.

De Resident,
VREEDE BIK.

(*Voor het land.*) Op den 16den December a. s., des 's morgens ten 9 ure, zal op het Bureau van den Waterstaat te Soerabaya, uitbesteding worden gehouden, voor den overvoer van p. m. 900,000 Europesche metselsteenen en meer andere bouwmaterialen, benevens diverse gereedschappen, van Soerabaya naar de hoofdplaats Kedirie. De conditiën daarvan zullen op boven gemeld Bureau ter lezing liggen.

De Hoofd-Ingenieur,
chef der 4e Waterstaats-afdeeling,
H. DE BRUYN.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 8sten en den 12den November 1856, no. 90—91, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Soerabayasche Wees- en boedelkamer te Probolingo: van wijlen de Chinezen Njo Sioe en Lim Jonkeng, en de chinesche vrouw Tjok Sonnin.

Door den executeur testamentair te Batavia: van wijlen den heer H. C. D. Beijnon.

Door de weeskamer te Samarang: van wijlen Johan Augustijn Arentz, gepensioneerd eerste luitenant der infanterie, Maria Jeannetta Dorothea Kock, gedivorceerde echtgenoot van Elisé François Rijckmans.

Door de boedelkamer te Samarang: van wijlen Sech Bilal bin Abdulla bin Mohamat Mangoos en Intje Pandak.

Door de weeskamer te Soerabaya: van wijlen Joannes Hendricus Reaal Bolten, en Jan Scholts.

Door de boedelkamer te Soerabaya: van wijlen Sech Oemar bin Awal Gaderan.

Door de agenten der Padangsche Wees- en Boedelkamer te Aijer-Bangies: van wijlen J. A. van Soelen.

Door de wees- en boedelkamer te Makassar: van wijlen A. de Grave.

Door den mede-erfgenaam te Batavia: van wijlen Mr. L. A. Stammler.

DE EERSTE LUCHTREIS OVER HET KANAAL.

Op den 2den Maart 1784 had het grootste gedeelte der Parijsche bevolking zich op het Plaine de Sablons verzameld, om een schouwspel te genieten, dat toen voor die nieuwsgierige en luchthartige stad even nieuw als wonderbaar was. Het voorwerp dat hen bijeenriep was niets minder dan het opstijgen van een luchtbol, gelijk aan dien welken de gebroeders Montgolfier reeds twee jaren vroeger te Chateau de la Muette hadden opgelaten.

Tegen den middag was de ballon gevuld en gereed om zich in de lucht te verheffen; onderaan hing een soort van kar van mandenwerk, dat door een prachtig gekleurd en met goud galon versierd kleed was overtrokken. De luchtreiziger maakte zijne laatste toebereidsels, toen een élève der militaire school uit het volk voorwaarts trad en hem aansprak:

— Monsieur, zeide hij met een vreemd accent, ik kom mij bij u aanmelden om te verzoeken of ik de reis mede mag maken.

— Die eer zou ik gaarne aannemen, antwoordde de luchtreiziger, maar ik heb de draagkracht der ballon juist berekend en zij gedoogt niet meer dan één passagier.

— Dat zal immers niet hinderen, riep de knaap. Gij behoeft slechts zooveel te minder zand in de kar te laden, en ik zal u voor ballast dienen.

— Uw argument is uitmuntend, hernam de luchtreiziger, maar ik kan geen andere ballast gebruiken dan die ik uit kan werpen, zoodra het noodig is. Op dien koop, zoo gij lust hebt?—

Dit voorstel, op spottenden toon gedaan, scheen den kadet niet te bevallen. Hij werd rood, trok de wenkbraauwen samen, keek den spreker strak in het gezigt en zei op vinnigen toon: Monsieur, ik heb besloten om meê te gaan. Hierop sprong hij in de kar en hield zich zoo stijf aan de touwen vast, dat de taf waarvan de ballon gemaakt was op meer dan eene plaats scheurde. Diensvolgens kon de opstijging geen voortgang hebben. De jongman werd door den luchtreiziger bekeven en door de toeschouwers uitgescholden en bedreigd, — en hadden zijne kameraden hem niet spoedig uit het gedrang gered, dan zou het welligt erger met hem zijn afgeloopen. De avonturist die dus belet werd om op te stijgen, was Jean Pierre Blanchard. Hij zou dien dag zijn eerste reis hebben gemaakt; de jongman, die toen reeds zoo veel despotieke trots en vermetele stoutheid toonde, was Napoleon Bonaparte, destijds kadet aan de Ecole Militaire te Parijs. M. de Chevalier de Keralio, een der inspecteurs, liet hem terstond in arrest brengen, tot straf voor den wilden trek dien hij gespeeld had. Blanchard was echter geheel uit het veld geslagen door zulk een ongelukkig begin en op dringend aanzoek van Mr. Burton, een Londensch geneesheer, ging hij naar Engeland, waar hij spoedig in betrekking kwam met den Italiaan Lunardi en den Engelschen doctor Jefferies, die zich reeds terstond na de eerste proefnemingen van Montgolfier, bijzonder op de studie der aerostatica, of luchtweegkunde, hadden toegelegd.

Op den 15den Maart van hetzelfde jaar, steeg Lunardi op te Moorfields. Blanchard en Jefferies zouden hem beiden hebben verzeld, maar de eerste lag ziek aan de koorts en Dr. Jefferies liet zich door de beden van zijne vrouw en kinderen en vrienden, tegen zijn zin overhalen om van de reis af te zien, die voor het overige volkomen slaagde. Lunardi steeg tot eene aanzienlijke hoogte en daalde een paar uren later zonder letsel neder, omtrent acht mijlen van de plaats waar hij was opgestegen. Op zijne beurt ging Blanchard eenige dagen later te Londen op, verzeld door Mr. Sheldon.

Ten gevolge dezer welgeslaagde pogingen werd de lust der drie vrienden tot nieuwe proefnemingen verdubbeld. Daar zij gehoord hadden dat Mr. Pilatre de Rozier en Romain zich hadden voorgenomen, om de zeeëngte van Do-

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 21sten November,

In de kampong Pekalongan en daarna voor de woning van den Heer Hageman.

Op Zaturdag den 22sten November.

Bij 's Lands Marine Pakhuizen.

Op Maandag den 24sten November.

Bij den pachter der pandjeshuizen The Tiansoe, in de Chin. kamp.

Op Dingsdag den 25sten November.

Voor de woning van den heer J. Kal, te pasaar Besaar.

JAVA.

SOERABAYA. — Men berigt ons van het district Djengollo No. 3, dat den 7 dezer, des morgens omstreeks 4 ure, de inlander Bio van de gardoewacht in de dessa Soendotjoio, huiswaarts keerende, door een onbekende met eene lanssteek om het leven is gebragt.

— Den 2den dezer, ging de javaansche vrouw Bok Samiedin, der dessa Djoewangan (district Djaba Kotta,) naar de pasaar, volgens, verklaring harer familie, om vruchten in te koopen. Zij kwam evenwel niet terug. Des anderen daags werd haar lijk drijvende in de groote rivier nabij Podjok gevonden.

— Den 5den dezer, is in de dessa Tjandie, district Djengollo No. 1, een javaansch kind van omstreeks 6 jarigen ouderdom, met name Saliedin, in een waterput gevallen en daarin verdronken.

— Den 7den dezer, heeft men uit de rivier in de dessa Sambieroto (district Djengollo No. 4,) het lijk opgevischt van eene onbekende javaansche vrouw, hetwelk reeds in ontbinding was overgegaan.

— Wij vestigen de aandacht onzer lezers op een stuk getiteld: *Iets over de Telegrafie* door H. L. Janssen, voorkomende in de 4e aflevering van het 3e deel der *Oorspronkelijke bijdragen* van het *Tijdschrift voor nijverheid in Nederlandsch Indie.* Onder dezen bescheiden titel levert de schrijver een beknopt, duidelijk en zakelijk overzigt van de inrigting, zamenstelling en werking der telegrafische toestellen, inzonderheid van de electro-magnetische, alsmede van den aard en de eigenschappen der natuurkrachten, welke daarin, ten grondslag strekken. De bijdrage wordt voorafgegaan door een' blik op de geschiedenis der telegrafie, die hare waarde nog verhoogt.

Ook Java zal eerlang de wondervolle lijnen dragen die elders, even als de stoom, zulk eenen beduidenden invloed, ook op het maatschappelijk leven, reeds uitoefenen. De heer Janssen, gaf alzoo zijn opstel te goeder tijd in het licht, en heeft zich daardoor reeds spoedig na zijne komst verdienstelijk gemaakt jegens N. Indie. Hij heeft de niet gemakkelijke taak zeer goed vervuld om, volgens zijn oogmerk, het onderwerp te brengen onder het bereik van hen die van natuur- en werktuigkunde geene opzettelijke studie maakten, zonder daarom een der hoofdzaken achterweze te laten. Voor dat oogmerk is het te meer jammer, dat de letters ter aanwijzing in de drie opheldérende figuren zoo slecht overeenkomen met die in den tekst.

BATAVIA. — In het afgeloopen jaar, kwam hier uit Arabie aan zekere Said Mohamad bin Ali al Aijdroes. Gelijk de meesten zijner landslieden, die herwaarts overkomen, was hij zonder middelen, doch dit schrikte hem niet af, om, na zijne familiebetrekkingen alhier ontmoet te hebben, zich over Singapore naar Bombay te begeven, ten einde te beproeven op zijn eerlijk gezigt eenige handelswaren op crediet te verkrijgen, met het doel die hier te slijten. Dit mogt hem gelukken en hij bragt, bij zijne onlangs plaats gehad hebbende terugkomst, te Batavia, eene handelswaarde mede van ƒ 5 à ƒ 6000, waaronder eene groote hoeveelheid smaragden. Na daarvan, meestal door rondventing langs de huizen, eenigen verkocht te hebben, hield hij ongeveer 200 karaten over, ter waarde van ƒ 1200, die hij bij zijne rondventing in een borstzak droeg, toen hij, bij zijne tehuiskomst, 22 dagen geleden, ontwaarde, dat hij ze verloren had. Hij kon zich niet herinneren, hoedanig of waar, en de schrik sloeg hem zoodanig op het hart, zoo als men gewoon is te zeggen, dat hij van dien oogenblik naar geest en ligchaam ziek werd en steeds in een rusteloozen, kommervollen en eindelijk sluimerenden toestand verviel, waarin hij op den 11den dezer is overleden, na vooraf zijne uiterste wilsbeschikking gemaakt en zooveel hem mogelijk was getracht te hebben, dat verlies niet op zijne, van hem verwijderd wonende, schuldeischers te doen neerkomen.

— Men schrijft van Banjoemaas 11 November:

Op den 7den dezer sloeg, omstreeks 4 uren in den namiddag, de bliksem in eene der loodsen of wachthuizen, staande in eene der indigovelden, behoorende tot de dessa Mersie Kidoel, district Soeharadja, afdeeling Banjoemaas, met dat gevolg dat het huisje onmiddelijk in vlam stond en geheel werd verteerd.

In dat wachthuis bevonden zich op dat oogenblik 7 menschen, die daarin voor het onweder eene schuilplaats hadden gezocht. Alle zeven werden, door den slag bedwelmd op den grond geworpen; na een oogenblik aldus gelegen te hebben, kwamen allen weder bij, en zagen zich rondom door vlammen omgeven, welke zij zoo gelukkig waren zonder eenig letsel hoegenaamd te ontloopen, zoodat zij er slechts met den schrik afkwamen.

NEDERLAND.

Aan het departement van buitenlandsche zaken heeft den 14den de uitwisseling plaats gehad der acten van bekrachtiging op de overeenkomst, onlangs tusschen Nederland en Denemarken gesloten, tot regeling der toelating van consuls in de wederzijdsche koloniën.

— Den 16den Aug. is een gedeelte van het Indisch archief van Amsterdam op het rijks archief te 's Gravenhage aangekomen. Men berekent, dat men wel vier beurtschepen noodig zal hebben tot het overvoeren van dat archief.

— Na eene afwezigheid van ruim zes jaren, retourneerde met tweejarig verlof, de ingenieur der mijnen in Oostindiën, de Ashantynsche Prins Aquasi Boachi, die, zijne eerste opvoeding aan het instituut van den heer van Moock te Delft genoten hebbende, later aan de akademie aldaar studeerde. Naar men verneemt, begeeft hij zich eerlang naar Parijs, tot het bestellen voor ons Gouvernement van werktuigen, welke tot putboringen op Java moeten dienen.

— De luitenant ter zee Klerck is aan den minister van marine, den heer Lotsy, als adjudant toegevoegd.

— Men schrijft ons uit Leijden:

De bokaal, door Z. E. bij gelegenheid der reunie van de uitgetrokken studenten onzer hoogeschool (Leiden) geschonken, is een meesterstuk van compositie en werk, en is in waarheid een gelegenheidstuk te noemen. Minerva, als statue aangebragt, staat op het voetstuk, gewapend met lans, schild en harnas, op een vrij veld. Achter haar is een boom, wiens bladertal den eigenlijken beker omvat, waarop de Koninklijke mantel met het naamcijfer van Z. M. gedreven is. Aan de overgestelde zijde is het wapen der academie te midden van eene trofee van wapenen en krijgsattributen. Alles doet een heerlijk effect op het overigens helder gepolijst zilver. Op het deksel ziet men, te midden van lauriertakken, de jaren 1831—1856. In het midden verheft zich een metalen kruis in originali. Het geheel van deze bokaal mist al het stijve, gewoonlijk aan bokalen eigen, en is van een los behagelijk voorkomen. Op nieuw strekt dit product de fabriek van den heer Gillis Grevink, uit Amsterdam, die in de laatste tijden zoo vele kunstproducten leverde, tot geen geringen eer.

Ook de Utrechtsche jagers en de Groninger flankeurkompagnie, ontvingen gelijke bocaal en allen daarbij den volgenden brief:

Academici! oud soldaten mijns vaders!

Nog 5 jaren en het vierde eener eeuw zal vervlogen zijn, sedert gij op de roepstem mijns grootvaders de wapenen hadt aangegord tot verdediging van land en troon.

Zoo de almagtige, in Wiens hand het menschelijk leven berust, met het uwe ook mijn hoofd zoo lang spare, dan hoop ik u allen nog eens indachtig te wezen.

Zoo sprak ik tot u in 1851.

Dit oogenblik is daar, en wij beleven het met een dankbaar gemoed onder den ruimsten zegen van God.

Wakkere jongelingen van 1830—31! Mannen, thans allen in den herfst uws levens! Ontvangt bij het zilveren feest, dat gij heden viert, uit mijn hand nevensgaanden zilveren beker, als blijk mijner belangstelling in uw zamenzijn.

Ik wensch dat van nu aan, tot de laatste uwer reuniën toe; bij den feestdronk *op het heil van ons gemeenschappelijk vaderland*, deze beker broederlijk voorvaderlijker wijze in uwe reijen moge rond gaan.

Als eenmaal voor den laatsten uwer de ure zal geslagen hebben dan is mijn verlangen, dat deze beker geplaatst worde bij de banier, waaronder gij gestreden hebt in 1830 en 31.

't Loo; 12 Augustus 1856.

(*was get.*) WILLEM.

FRANKRIJK.

Met de *Thabor*, uit Konstantinopel te Marseille aangekomen met berigten van 28 Augustus, verneemt men, dat Redout-kalé aan de Russen teruggegeven was. De schout-bij nacht Houston Stewart was van Souchum-kalé teruggekomen.

Er waren in de Turksche hoofdstad geruchten in omloop van eene verandering van ministerie als ook dat de Seraskier vervangen zoude worden.

De heer de Thouvenel heeft ter eere van den heer v. Boutenieff een banket gegeven.

De Russen hebben de geheele Circassische kust bezet.

De pacha van Varna is in vrijheid gesteld, op voorwaarde, dat hij, daartoe opgeroepen wordende, voor de regtbank zal verschijnen, daar de behandeling zijner zaak nog niet is ten einde geloopen.

— Men spreekt te Parijs van een proces, dat veel opzien zal baren. Eerlang namelijk zoude eene klagt van den heer A. Dumas voor de regbank behandeld worden tegen het dagblad *le Siècle*, hetwelk buiten zijne toestemming zijne werken heeft uitgegeven, waarvoor de bekende schrijver het sommetje van 800,000 fr. als schadevergoeding eischt. Men beweert, dat in den financiëlen toestand des heeren Dumas een geheele omkeer ten gunstige zal ontstaan, voornamelijk ten gevolge van de gelukkige omstandigheid, dat de heer Dumas een zeer bekwaam zaakgelastigde voor zijne belangen heeft gevonden, die zich sterk maakt aanzienlijke sommen aan den bekenden schrijver waarvoor hij volgens zijne meening is te kort gedaan, te doen uitbetalen. De bedoelde agent zal het bestuur der financiële zaken van den hr. Dumas op zich nemen tegen eene uitkeering van 10 pCt. voor al de sommen, die hij hem zoude bezorgen. Deze persoon moet reeds wonderen in dit opzigt gedaan hebben, en men houdt het niet voor onwaarschijnlijk, dat de bekende veelschrijver weder eens als een ware graaf Monte Christo zoude optreden.

— Een rijk kolonist in Algiers, de heer Maladois heeft een' Chinees uit Ning-Po ontboden, om te onderzoeken, of de bodem van Algiers voor den theebouw geschikt is. Als zijne uitspraak gunstig is, dan is de heer Maladois voornemens, 200 Indianen en 800 Chinezen te laten komen, om die op zijne, in Algerië gelegen landerijen te bezigen. De regering heeft voor deze lieden vrijen overtogt toegestaan.

— Volgens het onlangs verschenen werk van den abt Darbey, *Statistique Religieuse du Diocèse de Paris*, bedraagt de bevolking dier diocese volgens de telling van 1851 in het geheel 1,422,065, waarvan 1,053,169 op de stad en 368,903 op het stadsgebied komen. In de stad wonen 1,025,169 Katholijken, 6370 Gereformeerden, 6996 van de Augsburgsche belijdenis en 10,719 Israëlieten. De Katholijken hebben, behalve de parochiekerken, 27 openbare kapellen, 50 bijzondere kapellen, 157 oratorien, waarin de mis gelezen wordt, de Gereformeerden 8 kerken, de Lutheranen 2, de Joden 2 synagogen. Parijs heeft 12 mannenkloosters en de Jezuïten aldaar 4 huizen.

— De luchtballon, die (op Napoleonsdag) te Parijs zou opstijgen, had 21 ellen in doorsnede en was 33 ellen breed. Voor het van roode zijde vervaardigde net werden 4000 p. draad gebruikt. Hij kan 15 tot 20 personen bergen, en in het schuitje zouden verscheidene personen 3 of 400 ellen boven de oppervlakte der aarde deelnemen aan een diner, dat de luchtreiziger Alfred Ronscot hen aanbood.

— De stad Nantes is dezer dagen in opschudding gebragt door de gevangenneming van een oud-Maire, beschuldigd van in December 1851 den Heer Baudin en zijne dienstmaagd vermoord te hebben. Genoemde personen waren verdwenen, zonder eenig spoor achter te laten en hoewel men terstond aan eene misdaad dacht, was er niets in de woning, hetwelk dit vermoeden kon regtvaardigen. Alles was daar in orde; alleen de bewoners ontbraken. In December ll. werd er op nieuw een moord, vergezeld van brandstichting, gepleegd, waarvan de dader werd in hechtenis genomen, zijnde een zekere Crochu, die ook door de regtbank werd ter dood veroordeeld. Het vroegere gedrag van Crochu, die zich van voddenraper al

---

ver naar Calais met eene ballon over te steken, brandden zij van verlangen om dit plan zelve te ondernemen, ten einde den Franschen aeronauten, zoo mogelijk den roem van de eerste te zijn af te winnen. Romain had als luchtbolmaker reeds eenige vermaardheid bekomen en bezat een geheim om de taf luchtdigt te maken. Toen hij op den 20sten December te Boulogne aankwam, vervoegde Lunardi zich onder een geleenden naam bij hem, om hem zijn geheim af te koopen, voorgevende dat hij een liefhebber der natuurkunde was, die gaarne wat nieuws leerde; maar al zijne pogingen om het geheim van Romain te weten te komen, bleven vruchteloos. Intusschen hoorde Mr. Pilatre, die zich mede te Boulogne bevond, dat Blanchard aan de andere zijde van het kanaal reeds bezig was met het maken van toebereidsels. Hierover ongerust, spoedde hij zich naar Dover, en na eenige informatie vleidde hij zich met de bedriegelijke hoop, dat de Engelsche luchtmachine in slechten staat was, en dat de proef nooit zou gelukken. Zijn angst was dus voorbij en hij keerde met allen spoed naar Parijs terug, om de ballon af te maken, die hem zoo hij dacht in triumf over het kanaal zou voeren. Maar Blanchard was nog vlugger; want toen hij op den 25sten December met Mr. Sheldon een eersten proeftogt deed, werd zijn toestel in orde bevonden en de houten stelling reeds den volgenden dag te Dover op het plein voor het kasteel opgerigt. Alle talenten en hulpmiddelen der stad werden edelmoedig aangeboden en in het werk gesteld om de opvaart te bespoedigen, die op den 1sten Januarij 1785 zou plaats hebben.

Volgens onderlinge overeenkomst, zouden alleen Blanchard en Jefferies de reis mededoen, terwijl Lunardi zich vooruit naar de Fransche kust zou begeven om hem daar te ontvangen. Den 28sten December kwam deze, verzeld van lord Castelmain en verscheidene andere heeren, te Calais, waar hij zelf bleef, terwijl de overigen op verschillende punten aan de kust tusschen Boulogne en Oye moesten post vatten. Lord Castelmain vestigde zich met nog tien andere personen te Wissant. Een inwoner van dat dorp is nog in het bezit van den verrekijker, dien deze lord bij zijn vertrek, als souvenir, in de herberg waar hij gelogeerd had achterliet. Mr. Sadler, een rijk Londensch liefhebber, had mede eene proefneming op het oog, en kwam tegen het einde der maand te Dover; doch daar zijne ballon onderweg beschadigd was moest hij naar Londen terug, en nu buiten staat gesteld om Blanchard en Jefferies voor te zijn, zag hij van zijn plan af.

Daar de luchtreis op nieuwjaarsdag bepaald was werd op den vorigen dag een prachtig gastmaal gegeven, dat met de tegenwoordigheid van lord Chatham en de Mayors van Dover en Canterbury werd vereerd. Blanchard en Jefferies waren verstandig genoeg om op de talrijke toasten, die hun met vrij wat geestdrift werden toegebragt, geen bescheid te doen. Na den afloop van het banket, dat — voor dien tijd laat — tot negen ure 's avonds duurde, werden verscheiden ervaren zeelieden ondervraagd, die eenparig verklaarden dat de oostewind, die toen stevig woei, niet spoedig zou keeren. Hunne voorspelling werd bewaarheid. Met het aanbreken van den 1sten Januarij werden eenige proefballons opgelaten, die allen landwaarts indreven. Het was dus onmogelijk om dien dag den togt te volbrengen. Hetzelfde beswaar duurde voort tot den zevenden, toen de wind gunstiger werd en naar het zuiden verliep, bij afwisseling zelfs naar het zuidwesten.

Zoodra Blanchard besloten was om op te stijgen, riep hij zijne werklieden 's morgens ten vijf ure bijeen, om zich op hun post te begeven. Op nieuw werd er eene kleine ballon opgelaten, zij dreef af in de rigting van Calais, en nu verklaarde Mr. Blanchard met luider stem aan den Gouverneur, dat de wind gunstig was en hij zich gereed maakte om te vertrekken. Om de inwoners te waarschuwen, liet de Gouverneur ten half negen ure drie kanonschoten doen. De geheele bevolking van Dover, benevens een aantal vreemdelingen die er sedert de laatste dagen waren zamengevloeid,

hooger en hooger had weten te verheffen, en die ook wel in aanraking met den Heer Baudin was geweest, wekte het vermoeden op, dat hij ook wel aan eerstgenoemde misdaad kon schuldig zijn. Naauwkeurig ondervraagd, verzekerde hij met al de omstandigheden van den moord bekend te zijn, maar wilde geene nadere mededeelingen doen, dan op voorwaarde dat de erfgenamen van den Heer Baudin 80,000 fr. aan zijne vrouw zouden uitkeeren. Later is hij echter door een geestelijke tot andere gedachten overgehaald en tot eene onvoorwaardelijke bekentenis gekomen, daarbij den Oud-Maire als dader aanwijzende. De slagtoffers waren naar eene afgelegene plaats gelokt, waar men hun wijn, met bedwelmende bestanddeelen vermengd, had te drinken gegeven; daarna waren zij in den slaap afgemaakt en in een nabijgelegen oord begraven. Als loon voor zijne medepligtigheid had Crochu de belofte van een som van 10,000 fr. verkregen. De regterlijke magt is nu op de plaats zelve met het onderzoek der zaak bezig en Crochu is derwaarts gebragt om de noodige aanwijzing te doen. Verdere onderzoekingen zullen meer licht over deze zaak moeten verspreiden.

— Uit eene mededeeling van den secretaris der maatschappij voor den onderzeeschen telegraaf blijkt, dat de kabel, tot verbinding van Sardinie met de Afrikaansche kust bestemd, verloren is gegaan. Die kabel had eene lengte van tusschen de 120 en 130 ellen, en het vaartuig, dat die moest overbrengen, had zonder ongeluk het uiterste punt van kaap Spaventino bereikt en de werkzaamheden van het doen zinken aangevangen, toen een hevige storm uitbrak. Om schip en bemaning te redden was men gedwongen den kabel in zee te werpen. Hij was bij Lloyds voor 30,000 £ verzekerd. Ten vorigen jare ging de eerste kabel nagenoeg op denzelfden tijd des jaars en onder gelijke omstandigheden verloren.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Heden voorspoedig bevallen van twee welgeschapen *DOCHTERS*, P. H. Maas, geliefde Echtgenoote van
Soerabaya, M. KONING.
16 *November* 1856. (672)

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER* C. F. van Gijen, geliefde Echtgenoote van
Soerabaya, J. H. ROSEMEIER.
16 *November* 1856. (670)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 25sten November 1856.

Ten huize van den Heer J. Kal, te *Pasaar Besaar*, van sonno kembang's KLEEDERKASTEN, LEDIKANT met toebehooren, gepolitoerde STOELEN, TAFELS, CONSOLES, SPEELTAFELS, KNAPEN, HANG- en TAFELLAMPEN met onderschotels, zoomede uitgezochte VRUCHTBOOMPJES en BLOEMEN in potten, waaronder een paar zoogenaamde KLAPPA-GADING en vruchtdragende SAWO MANILA BOOMPJES en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. (669)

VENDUTIE.

Op Maandag den 1sten December,

Zal door de ondergeteekenden publiek worden geveild en verkocht een HUIS en ERVE staande en gelegen in de kampong *Wongso Goeno*, te *Bezoekie*.
De Agenten der Soerabayasche, Boedelkamer te Bezoekie,
DUBOIS,
(683) J. A. P. DE VISSER.

VENDUTIE.

Op Maandag den 1sten December 1856,

Des voormiddags ten 10 ure, zal, ingevolge bekomen regterlijk verlof, in tegenwoordigheid eener Commissie uit de Weeskamer te *Soerabaya*, ter woonhuize van den Heer J. H. Rosemeier alhier, worden overgegaan, tot den publieken verkoop der navolgende, tot den boedel van wijlen den WelEdel Gestrengen Heer J. B. van Gijen behoorende

ONROERENDE GOEDEREN.

1°. Een ERF ter inhoudsvlakte van 66 □ roeden 113 □ voeten, met de daaropstaande heerenhuizing en bijgebouwen, gelegen in de kampong *Gatottan* alhier, bij de verponding geregistreerd onder N°. 279 en aangeslagen voor *f* 15600.—, verhuurd aan Mevrouw de weduwe Steup, tot 1° *Maart* 1857 voor *f* 150.— 's maands.

2°. Een ERF ter inhoudsvlakte van 148 □ rijnlandsche roeden, en 110 □ voeten, met de daarop staande heeren huizing en bijgebouwen, gelegen in de kampong *Gatottan* alhier, bij de verponding geregistreerd onder N°. 275 en aangeslagen voor *f* 10,000.—, verhuurd aan den WelEdel Gestrengen Heer H. de Bruyn, tot 1° *Maart* voor 1857 *f* 130.— 's maands; en

3°. Een ERF ter inhoudsvlakte van 134 □ rijnlandsche roeden en 15 □ voeten, met de daarop staande heerenhuizing en bijgebouwen, gelegen in de kampong *Topaten* alhier, bij de verponding geregistreerd onder N°. 1215 en aangeslagen voor *f* 1200.—, verhuurd aan den WelEdel Gestrengen Heer Spangenberg, tot 1° *Maart* 1857 voor *f* 50.— 's maands.

De perceelen zullen door welwillende medewerking der huurders, te bezigtigen zijn op den dag der verkooping, van des morgens 8 tot half 10 ure.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren J. H. Rosemeier en A. J. Anemaet, te *Soerabaya*.
(659)

VERTREK VAN SCHEPEN.

HET STOOMSCHIP PADANG,

Gezagvoerder B. J. Schipper vertrekt naar Macassar, Timor en de Moluccos, na aankomst der verwacht wordende landmail.

Voor vracht en passage adressere men zich, bij
Soerabaya, W. CORES DE VRIES.
17 *November* 1856. (676)

PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden met het Nederlandsche Campagne barkschip *JAN VAN BRAKEL*, kap't. J. L. van Waning.

Deze bodem van uitmuntende inrigtingen voorzien, waarvan het plan ter bezigtiging bij de ondergeteekenden aanwezig is, biedt zich zoowel tot den overvoer van familien als afzonderlijke personen bijzonder aan, en zal omstreeks medio *December* direct van hier vertrekken.

Voor nadere informatien gelieve men zich te vervoegen tot
De Agenten,
(681) RUYL CRAMER & CO.

PASSAGE NAAR NEDERLAND.

Wordt aangeboden met het snelzeilend en bijzonder doelmatig ingerigt Nederl. Barkschip *ADMIRAAL PIET HEIN*, kapt. L. Hazewinkel.

Het schip voert eenen geëxamineerden docter en zal tegen medio December van hier vertrekken.

Reflecterenden gelieven zich te wenden tot
De Agenten,
(668) SCHIMMELPENNINCK & CO.

De ondergeteekende heeft de eer, ouders en voogden te berigten, dat bij hem nog gelegenheid bestaat tot het plaatsen van een drie à viertal kostjongeheeren, en aan kinderen van beider sekse, elk afzonderlijk privaat onderwijs wordt gegeven.
C°. Over de LINDEN Jr.
Onderwijzer aan de Gouv. 2° school te Soerabaya.
(677)

TE KOOP

Twee extra hardloopende
WAGEN PAARDEN,
(680) bij LEDEBOER & CO.

TE KOOP

Een STEENEN HUIS met BIJGEBOUWEN staande en gelegen te *Kediri*, benoorden het Residentie-huis zijnde het erf groot circa 700 □ roeden en getaxeerd bij de verponding op *f* 4,500.—
Te bevragen bij
(678) J. LAUP.

TE KOOP

Een BENDY KATÉ met tuig en twee waarlooze wielen met olie bussen. Bij
(684) Th. FRIEDLANDER.

KOFFIJ, THEE, SUIKER, OLIE, KAARSEN, WIJNAZIJN LANBIER, WIJNEN en andere PROVISIEN.
HEMDEN, KABAIJEN, NACHTBROEKEN en SCHOENEN.
(682) F. SCHMID.

PUIKE BOTER EN PUIKE HAMMEN.
Bij
(675) LEDEBOER & CO.

Elastieke CORSETTEN, zonder naad.
ZIJDEN PARASOLS.
PRESENTEER-BLADEN en BROODMANDEN.
GARNITURES DE TOILETTE witte en met vergulde randen.
HAGELS van No. 3 tot en met No. 9.
GEBRONSDE KANDELAARS zeer élégant met coupes.
BENDY en WAGEN KAARSEN.
FIJNE AUGURKJES.
GECONCENTREERDE GROENTENS zeer doelmatig voor reizigers en bij expéditien. Bij
(673) DE STURLER & CO.

kwam op de been en ijlden naar den zeekant.

Ten tien ure maakten Blanchard en zijn reisgezel de laatste toebereidsels. De touwen van het net dat de ballon omgaf en waaraan de mand hing, werden nog eens beproefd, zoowel als de kracht van de ballon zelf en alles werd in goeden staat bevonden. In de mand stonden, in twee rijen, negen kleine zakken met zand gevuld, eene blaas waarin de brieven waren, eene andere met rum en eene derde met wijn; behalve vijftien scheepsbeschuiten, een barometer en een thermometer, een kompas, eene kleine dreg om als anker te gebruiken, een verrekijker, een fluitje, twee korte mantels van welke een met bont gevoerd, en eindelijk twee groote vlaggen met de wapens van Frankrijk en Engeland. Het gewigt dezer verschillende voorwerpen bedroeg, het zand medegerekend, gezamentlijk 45 pond; en dat van de twee luchtreizigers met hunne kleederen 249 pond. De mand was derhalve geladen met eene vracht van 294 pond.

Om kwartier over twaalven was de ballon bijna geheel met gas gevuld, en gaf Blanchard den gouverneur de eer om den kleinen luchtbol, die tot voorlooper zou dienen, op te laten. De luchtreizigers gebruikten vooraf een krachtigen *luncheon*, met de autoriteiten van Dover, den Mayor en de voornaamste inwoners, en na den maaltijd begaven zij zich onder eene talloose schaar toeschouwers, naar de plaats van hun vertrek. Hier had een roerend tooneel plaats. De oudste dochter van dertien jaar, klemde zich schreijende om haars vaders hals, ten einde hem van zijn voornemen af te brengen. Ook Mrs. Jefferies smeekte haar echtgenoot om te blijven, en scheen radeloos van angst. Deze dames toonden hiermede zeker hare genegenheid en goed hart, maar als een man op het punt is eene gevaarlijke onderneming te wagen — en dergelijke ondernemingen zullen nog dikwijls *moeten* gewaagd worden eer dat het menschdom het laatste verzinsel zijner wijsheid of dwaasheid heeft beproefd — wacht hij belangloozer en verstandiger blijken van gehechtheid, en zijn er krachtiger drangredenen noodig om hem terug te houden. Jefferies was door dit heftig beroep op zijn gevoel sterk getroffen, zoodat hij in tranen uitberstte, ofschoon hij zijne vrouw en kinderen zooveel mogelijk zocht gerust te stellen. Men was echter genoodzaakt om de dames te verwijderen, die naar het verblijf van den gouverneur werden gebragt, waar zij met alle onderscheiding werden behandeld, en zooveel mogelijk over den goeden uitslag der onderneming werden gerust gesteld.

Twee booten waren reeds uit de haven van Dover gezeild, met order om den koers der ballon te volgen, of den luchtreizigers, wanneer zij in de zee mogten nederkomen, hulp te bieden. Deze voorzorg was zeker welgemeend, maar zoo er een ongeluk ware gebeurd, zou zij waarschijnlijk weinig gebaat hebben. Op elke boot bevonden zich acht uitgezochte matrozen, die tot de dienst der haven behoorden, benevens een zeeofficier. Een aantal vaartuigen van particulieren en vol toeschouwers, stak mede van wal. Ten een ure precies, stapten Blanchard en Jefferies in de mand, en plaatsten zich op het touw, dat hun moest dienen om te zitten. Beiden waren op dezelfde wijs gekleed, in eene soort van bruin wollen matrozen pak, met gebreid dito ondergoed en naauwe halve laarzen, lederen handschoenen, en een roode wollen bouffant, eenige keeren om den hals geslagen. Blanchard droeg eene muts van ligt grijs pluis, die zijne ooren bedekte; Jefferies eene dikke matrozenmuts. Ook had hij een naauwen zijden gordel om het lijf, tot berging van zijn horlogie — en onmisbare snuifdoos.

(*Vervolg hierna.*)

BOONEKAMP'S MAAGBITTER

OF

ELIXER DE LONGUE VIE.

Het voorschrift van dit wereldberoemde LEVENS-ELIXER is gevonden onder de papieren van den heer *Pinel*, met de volgende aanteekening.

Dr. JENNER is, 104 jaren oud zijnde, gestorven ten gevolge van de val van een paard; zijn grootvader werd 130, zijn vader 112 en zijne moeder 107 jaren oud.

Al deze personen gebruikten 's avonds en 's morgens 8 à 10 droppels van dit Elixer in wijn, thee of bouillon. Bij

(674) LEDEBOER & CO.

ZALF EN PILLEN

VAN

HOLLOWAY.

EEN ONFEILBAAR MIDDEL TEGEN KLIERZIEKTE.

De oudste zoon van GERRIT JAN DE VRIES te *Djokdjokarta*, leed vreesselijk aan zweren aan de ledematen, welke ontstonden door klierziekte. Zijne ouders riepen de raad van verscheidene doctoren in en deden alles wat in hun vermogen was tot zijn herstel, doch niets kon baten; hij werd steeds erger. Eene zuster van Mevr. DE VRIES, die door de ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY van eene ziekte aan haar been genezen was, nam het kind onder hare hoede, voorgevende dat zij wilde zien wat een paar weken verblijf ten harent zoude uitwerken. Zoodra de lijder bij haar in huis was diende zij hem HOLLOWAY'S ZALF en PILLEN toe, welke spoedig eene zigtbare vooruitgang bewerkten en na tien weken gebruik derzelve was ieder verschijnsel der ziekte als sneeuw voor de zon verdwenen. Zoodanig is het wonderdadig vermogen van deze heilzame geneesmiddelen. Zij genezen ook alle huidziekten. (679)

Bij E. FUHRI & CO, ontvangen

GESCHIEDENIS

VAN DEN

OORLOG OP JAVA

VAN

1825 tot 1830.

DOOR

(666) J. HAGEMAN, Jcz.

GEBOORTEN, HUWELIJKEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

C. Geluk, van Deventer, Z., Batavia 31 October. — J. baronnesse Sloet van Oldruitenborgh, de Perez, D., Poerwodadie 28 October. — B. Hageman, Hancke, D., Makassar 11 October. — J. B. Scheuer Auffmorth, D., Batavia 6 November. — J. A. W. Westerman, Nolten, Z., Samarang 10 November. — P. H. Koning, Maas, 2 D., Soerabaya 16 November. — E. A. Swart, Dubois, Z., Soerabaya 10 November,

Getrouwd:

G. W. Jansen en H. W. Zeegers, Madioen 29 October.

Overleden:

Mevr. wed. van der Hucht, Lulofs, Arnhem 8 Sept. — Geertruij Drost, echtgenoote van J. H. Peter, 53 j., Batavia 24 October. — W. C. de Nies, offic. van gezondh. 3de kl., Timor Koepang 9 October. — W. Zwigt, Europ. sergt. Padang 30 October, — T. E. C. Versteegh, echtgenoote van J. F. Scheel, Pecalongan 10 November.

AANGEKOMEN PERSONEN.

Muhldorff, van Balie Badong; Wed. K. F. C. Gaum en Mevr. J. R. W. Klassen, van Pasoeroean; Mevr. Bergmans en J. A. Nicolai, van Modjokerto; D. A. Pereira, J. J. Pereira, J. F. Loudon en W. B. Loudon, allen van Samarang; A. Ledeboer, van Probolingo; J. F. Christiaan, van Pamacassan.

VERTREKKENDE PERSONEN.

Von Noël. — P. G. Nap. — S. Caroll.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Nov. 15	Nederl. Ind.	Tjanlie.	Oey Kang.	Batavia.
„ 16	Z. M.	Stoomschip Etna.	Luit.-t/z 1e kl. A. D. S. Clarkson.	Van om de Oost.
„ —	Nederl. Ind.	Indramaijoe.	S. S. b. Oem. b. Oen Alkaterie.	Ternate.
„ —	„ „	Arief Banjermassing.	Mohamat Arip.	Banjermassing.
„ 17	„ „	Stoomschip Padang.	B. J. Schipper.	Batavia.
„ —	Nederlandsche	Laurens Koster.	M. Koenen.	„
„ 18	Nederl. Ind.	Harriet.	Kenna.	Koepang.
„ 19	„ „	Ana Serie.	Sech Mohm. bin Salim Bakriso.	Batavia.
„ —	Nederlandsche	Jan van Brakel.	G. H. Hartz.	„

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Nov. 15	Z. M.	Stoomschip Etna.	Luit. tz. 1e. kl. A. D. S. Clarkson.	Naar om de Oost.
„ —	Nederl. Ind.	So-ookdin.	Said Djaff. b. Hassan Asegaf.	Banjermassing.
„ 16	Nederlandsche	Generaal de Steurs.	F. Fokkens.	Hongkong.
„ —	Nederl. Ind.	Stoomschip Makasser.	F. H. Schmidt.	Batavia via Samarang.
„ —	Nederlandsche	Louisa Wilhelmina.	E. G. van Campen.	Nederl. „ Panaroekan.
„ 18	„	Johannes Hendrikus Ferdinand.	G. H. Lodewijks.	„ „ „
„ 19	Nederl. Ind.	Djoedul Karim.	Aminodin,	Banjermassing.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Henriette.	J. van Loenen.	Amsterdam.	Adam & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met de Nederl. bark *Arief Banjarmaas*, 20 Banjerezen. Met het Nederl. stoomschip *Padang*, de heeren Roefzen, Loudon, W. F. van der Putte, 1ste Luit. du Puy, 2de Luit. Lans, Luit. ter-zee Oudraet, mevr. Stib, Z. M. troepen en bannelingen.— Met de Nederl. schoener *Harriet*, de heer F. C. Drysdale.

Vertrokken Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Makasser*, de heer C. F. Schmidgall, mevr. Steinmets, mevr. E. Schultz en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia, de korvet Nehalennia, de stoomschepen Etna, Onrust, Vesuvius en Suriname; de brik de Haai; de schoenerbrik de Lansier; de schepen Alphonse Nicolas Cézard; de stoomschepen Java, Soerabaya en Padang; de barken Fatal Maän, Adrakool Haer, Henriette, Admiraal Piet Hein, Hing Goan, Royal Shepherdess, Josephine Bernhardina, Ida, Willem de Clercq, Indramaijoe, Arief Banjermaas, Laurens Koster; de brik Emilie; de schoeners Tio Kiem Tiang Thai en Resgil Gair, Tjanlie; de kotters Eduard en Tedok.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

10 Nov. De Ned. bark *Soolo*, gezagv. P. C. van der Meulen, van Soerabaya; het Ned. schip *E. W. van Dam van Isselt*, gezagv. J. T. Graadt van Roggen, van Soerabaya, passagiers de Fremery officier van administratie en zoontje, Spitzar officier van gezondheid, 2 gegageerde en 2 gepasporteerde militairen.

12 Nov. De Ned. bark *Maria Elise*, gezagv. M. van der Putte, van Soerabaya.

VERTROKKEN.

10 Nov. De Ned. Ind kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong, naar Sumanap via Bezoekie,

12 Nov. De Ned. bark *Ottolina*, gezagv. J. J. Prange, naar Rotterdam.

15 Nov. De Ned. bark *Scheveningen*, gezagv. J. K. Annokkee, naar Amsterdam; het Ned. schip *Oost India Pakket*, gezagv. W. Postma, naar Amsterdam.

Uitvoer te Pasoeroean van den 10den tot en met den 15den November 1856.

Naar Rotterdam met de bark *Ottolina*, gez. J. J. Prange.
$1884\frac{53}{100}$ picols Gouv. suiker en 3600 picols Gouv. koffij.

Naar Amsterdam met de bark *Scheveningen*, gezagv. J. K. Annokkee.
$6847\frac{98}{100}$ picols Gouv. suiker en 5080 picols Gouv. koffij.

Naar Amsterdam met het schip *Oost India Pakket*, gez. W. Postma.
$8855\frac{90}{100}$ picols Gouv. suiker en 4470 picols Gouv. koffij.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

12 Nov. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, van Pasoeroean, den 7den November.

VERTROKKEN.

13 Nov. De Ned. Ind. schoener *Sophia*, gezagv. Siendoe Djaija, naar Soerabaya.

14 Nov. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam, naar Pasoeroean over Soerabaya, passagier C. S. R. Wijnmalen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De schoeners Mifrejool Moelook, Sie Damar, Maria, Fathool Haer, Carolina en Mansoer.

Aan- en uitvoer te Soerabaya van den 17den tot en met den 20sten November 1856.

AANVOER.

Van Banjermassing per de Ned. Ind. bark *Arief Banjermas*, gezagv. Mohamat Ariep, agent Gezagvoerder.
1981 kleine bossen rotting, 9625 stuks maloekoe matten, 13300 stuks kadjangmatten en $3\frac{83}{100}$ picols was, Gezagvoerder.

Van Batavia per de Nederl. Ind. stoomboot *Padang*, gezagv. Schipper agent W. Cores de Vries.
1 kist kramerijen, 20 collies lijnwaden, Mathieu & Co; 1 kist kantoorbehoeften, Martens & Co; 4 kisten lijnwaden, 8 kisten koopmanschappen, Pereira & Co; 4 collies ijzerwerk, Adam & Co; 1 kist schoenen, 1 kist lijnwaden 1 kist zijde en 5 vaten vleesch, Order; 45 collies manufacturen, 1 kistje kwikzilver, 6 slijpsteenen, 2 kisten kramerijen, W. Cores de Vries; 8 koffers kleederen, Bake; 1 kist saucijs de bologne, 1 pak zweepen, Asschenberg & Co; 3 kistjes geslagt, 1 kist en 1 rol papier, Gebr. Kocken; 2 ijzeren pijpen, Schimmelpenninck & Co; 4 manden Homb. water, Rosemeier; 1 kist koper- en blikwerk, Bouman & Co; 1 mandje medecijnen, Kater; 1 kist zadels, de Grau; 2 kisten wijn, Johan; en eenige goederen, bestemd voor de Moluccos.

Van Sumbawa per de Ned. Ind schoener *Harriet*, gezagv. Kenne, agent Nash.
$13\frac{7}{100}$ picols was, 2 picols buffelhorens, 10 picols tarwe, 14 katjes karet, 14 stuks buffelhuiden, 12 paarden, Nash.

UITVOER.

Naar Banjermassing per de Nederl. Ind. bark *Jadul Karim*, gezagv. Aminodin.
72 blikken vleesch, 1 kist lampekouzen, 1 kist aardewerk, 6 kisten madera, 4 kisten portwijn, 30 vaatjes boter, 6 kistjes zoetem. kaas, 3 kisten likeur, 2 kisten spiritus, 2 kisten gedr. vruchten, 8 kisten cognac, 20 kelders genever, 10 kisten bier, 10 vaten bier, 1 kist provisien, 1 kist glazen, 4 manden seltzerwater, 10 kisten rooden wijn, 3 kisten sla-olie, 1 kist lampenbollen en glazen, 1 kist banket, 1 vat Amer. meel, 15 blikken meel, 1 kistje ijzeren slooten, 2 picols koffij, $12\frac{51}{100}$ picols suiker, 18 collies inhd. meubelen, Asschenberg & Co; 193 stuks jav. ledige kisten, ƒ 1626 sp. matten, ƒ 354 zilver munt $84\frac{60}{100}$ picols suiker, 20 katjes koperwerk, $2\frac{50}{100}$ picols koperwerk, ƒ 420 sp. matten, 4 picols kapok, 15 kisten inhd. lijnwaden en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Nederland via Panaroekan per het Nederl. schip *Louisa Wilhelmina*, gezagv. Van Kampen.
775 schuitjes tin, wegende 400 picols, Ruyl Cramer & Co; $5002\frac{11}{100}$ picols suiker, 150 picols rotting, N, H. M.

Naar Banjermassing per de Nederl. Ind. schoener *Soootdin*, gezagv. Said Jafar bin Hassan Segaf.
5000 stuks Man. sigaren, 23 picols aardappelen, 5 vaatjes boter, 5 blikken meel, 2 stellen theeserviesen, 2 pakjes agat steentjes, 1 kistje agat steentjes, diverse Arabieren; 1 kist diverse groentens, 2 vaatjes groentens, Martens & Co.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol ƒ 18.—
Idem. „ 15 „ „
Idem. „ 14 „ „
Idem. „ 13 „ „
Idem. „ 12 „ „
KOFFIJ per picol. Nominaal.
RIJST (CARGA) per koijang ƒ 100 à ƒ 105.—
Id. (WITTE) „ „ ƒ 135 à ƒ 140.—
KORHUIDEN per 100 st. ƒ 300.—
ARAK per legger.
OLIE (KLAPPER) per picol ƒ 22.—
OLIE (KATJANG).
KADJANG MATTEN.
ROTTING
WISSELKOERS

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 23sten November des morgens ten half 9 ure.
Ds. SCHIFF.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 23sten November des morgens ten half 9 ure.

BIJVOEGSEL tot den *OOSTPOST* van Donderdag den 20sten November 1856, No. 70.

WIJ WILLEM III, bij de gratie Gods *Koning der Nederlanden*, *Prins van Oranje-Nassau*, *Groot-Hertog van Luxemburg*, *enz.*, *enz.*, *enz.*

Op de voordragt van Onzen Minister van Kolonien, dd. 7 April 1856 litt. A. No. 2.

Willende overgaan tot eene regeling van het toezigt der regering op de drukpers in Nederlandsch Indie, en tot voorziening tegen misdrijven of overtredingen, welke door middel van drukwerken kunnen worden gepleegd;

Gelet op art. 110 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, vastgesteld bij de wet van 22 September 1854 (staatsblad no. 129),

Den Raad van State gehoord (advies van den 5den November 1855 No. 1);

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen het navolgende

REGLEMENT *op de Drukwerken in* Nederlandsch Indië.

§ 1. *Uitoefening van het beroep.*

Art. 1. Ieder is bevoegd het beroep van drukker, uitgever van drukwerken of handelaar in drukwerken uit te oefenen, mits daarvan eene maand te voren schriftelijk aangifte doende aan het plaatselijk bestuur van zijne woonplaats, en binnen dien tijd een borgtogt stellende ten genoege van dat bestuur.

Art. 2 De borgtogt wordt door het plaatselijk bestuur bepaald, en bedraagt niet minder dan *f* 200 en niet meer dan *f* 5000.

Art. 3. Zij die tijdens de invoering dezer verordening een in art. 1 vermeld beroep uitoefenen, zijn gehouden, binnen eene maand na de afkondiging van dit reglement, op gelijke wijze en gelijken voet, de bij de voorgaande artikelen bevolene schriftelijke aangifte te doen en borgtogt te stellen.

Art. 4. De *zekerheid* wordt in gereed geld, of in als middel van geldbeleg erkende schuldbrieven bij 's lands kas, ter plaats waar het beroep of de handel wordt uitgeoefend, in bewaring gesteld. Over haar bedrag wordt jaarlijks eene rente van vijf ten honderd of zooveel meer of minder als de schuldbrieven waarin zij gesteld is afwerpen, aan den belanghebbende uitgekeerd.

Art. 5. De Gouverneur Generaal kan den borgtogt binnen den gestelden grens van *f* 200 tot *f* 5,000 verminderen of vermeerderen.

Hij kan in het belang der openbare rust en orde, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch Indië, bij een met redenen omkleed besluit, de uitoefening van een in art. 1 vermeld beroep aan een bepaald persoon verbieden, en het gebouw waar het beroep wordt uitgeoefend, door het plaatselijk bestuur doen sluiten.

Hij heeft gelijke bevoegdheid wanneer de plaats, waar het beroep uitgeoefend wordt, hem blijkt daartoe ongeschikt te zijn, en verleent in dat geval, daartoe termen vindende, na de sluiting, eene vergoeding der werkelijk geledene schade.

Indien, uithoofde van de ongeschiktheid der plaats, de sluiting is gelast, zal te dier plaatse niet dan op magtiging van den Gouverneur Generaal een in art. 1. vermeld beroep kunnen worden uitgeoefend.

In de gevallen, bij de 2de en 3de zinsnede van dit artikel bedoeld, worden tevens de borgtogt opgeheven, bijaldien geene vervolging behoeft te worden ingesteld.

Art. 6. De borgtogt is noch voor beslag door, noch voor overdragt aan derden vatbaar. Hij is verbonden ter zake van elke veroordeeling, krachtens het reglement, of ter zake van misdrijf of overtreding, door middel van drukwerken gepleegd, uitgesproken, en zal, door betaling van boeten of kosten verminderd, binnen veertien dagen, nadat daarvan aan den belanghebbende is kennis gegeven, tot het oorspronkelijk door den Gouverneur Generaal bepaald of nader te bepalen bedrag moeten worden aangevuld.

Art. 7. Wanneer de veroordeelde niet is degeen, door wien de *zekerheid* gesteld is, geschiedt het verhaal eerst dan, wanneer de beteekening van het vonnis niet binnen veertien dagen door betaling is gevolgd.

Art. 8. Hij die zijn beroep staakt, geeft daarvan kennis aan het plaatselijk bestuur en ontvangt bewijs dezer kennisgeving. Binnen zes maanden na die kennisgeving wordt, zoo er geene vervolging bestaat, de borgtogt opgeheven.

Hetzelfde heeft plaats bij overlijden en hij elken overgang van het beroep, onder welken titel of benaming ook.

Art. 9. De voorafgaande bepalingen zijn van toepassing op hem, die voor of in de plaats van een ander optreedt.

Art. 10. Al wie, zonder voldaan te hebben aan de voorwaarden in art. 1, 3 of 5 vermeld, een in art. 1 vermeld beroep uitoefent, verbeurt eene boete van *f* 100 tot *f* 500, en wordt hem tevens gelast zijn beroep te staken. Bij voorzetting wordt hij veroordeeld tot gevangenisstraf van drie tot twaalf maanden, en worden zijne winkels en bergplaatsen, nadat het veroordeelend vonnis in kracht van gewijsde is gegaan, door het hoofd van het plaatselijk bestuur gesloten. Deze bepalingen zijn ook van toepassing ingeval de uitoefening van het beroep door den Gouverneur Generaal, in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch Indie, is verboden.

§ 2 *Verantwoordelijkheid.*

Art. 11. Ieder is verantwoordelijk voor hetgeen hij schrijft, drukt, uitgeeft, verkoopt of verspreidt, waar het drukwerk ook het licht heeft gezien.

De verkooper, uitgever en verspreider zijn verantwoordelijk, zoolang zij den drukker niet aanwijzen.

De drukker is verantwoordelijk zoolang hij den schrijver niet aanwijst.

De aanwijzing van een persoon, hetzij als schrijver, hetzij als drukker, die niet aan de regtsmagt van de regterlijke collegien in Nederlandsch-Indië is onderworpen, is onvoldoende om de verantwoordelijkheid van den aanwijzer op te heffen.

§ 3 *Algemeene voorzorgen.*

Art. 12. Elk drukwerk is voorzien van den naam en de woonplaats des drukkers en uitgevers.

Elk drukwerk, dat aan deze voorwaarde niet voldoet, wordt in beslag genomen en verbeurd verklaard.

De verspreider wordt daarenboven gestraft met eene boete van *f* 50 tot *f* 1000.

Art. 13. Van elk in Nederlandsch-Indie gedrukt, alsmede van elk elders dan in Nederland gedrukt, maar in Nederlandsch-Indië uitgegeven drukwerk, is de drukker of uitgever verpligt, vóór de uitgifte, een door hem onderteekend exemplaar te zenden aan het hoofd van het plaatselijk bestuur, een ander exemplaar aan de officier van justitie en een derde exemplaar aan de algemeene secretarie. De drukker of uitgever ontvangt kosteloos een bewijs van ontvangst. Overtreding dezer bepaling wordt gestraft met boete van *f* 50 tot *f* 1000.

§ 4. *Bijzondere voorzorgen omtrent tijdschriften.*

Art. 14 Onder tijdschriften worden verstaan alle dag- en weekbladen en alle op gezette tijden of binnen eenig tijdsbestek, bij afleveringen uit te geven drukwerken, geen tien vellen druks uitmakende.

Art. 15 Geene uitgifte van tijdschriften wordt toegelaten dan onder deze voorwaarden:

1°. dat op elk nummer de naam en woonplaats des drukkers zij vermeld;

2°. dat een exemplaar twee uren vóór de uitgifte aan het hoofd van het plaatselijk bestuur is afgegeven, tegen een kosteloos bewijs van ontvangst.

Het voorschrift van No. 2 is niet van toepasing op in Nederland gedrukte Tijdschriften, die in Nederlandsch Indie worden uitgegeven.

Art. 16 Elk tijdschrift, dat aan de eerste voorwaarde van art. 15 niet voldoet, wordt in beslag genomen en verbeurd verklaard, en de drukker daarenboven veroordeeld tot eene geldboete van *f* 200 tot *f* 2000.

Overtreding der tweede voorwaarde bij het voorgaand artikel gesteld, wordt gestraft met boete van *f* 50 tot *f* 500, en wordt alleen vervolgd op de klagte van het hoofd van het plaatselijk bestuur.

Art. 17. De drukker van tijdschriften is verantwoordelijk voor den geheelen inhoud van het tijdschrift, zoodra de aangewezen schrijver of niet kan worden vervolgd of, veroordeeld het vonnis niet tegen hem kan worden ten uitvoer gelegd.

Art. 18. Onafhankelijk van deze verantwoordelijkheid des drukkers, wordt elk artikel, hetwelk geene bloote nieuwstijding, of aankondiging bevat, door den schrijver geteekend.

Bij verzuim hiervan wordt het tijdschrift, waarin het ongeteekend artikel voorkomt, in beslag genomen en verbeurd verklaard.

De Gouverneur Generaal kan dispensatie van dit voorschrift geven.

Art. 19. De onderteekende beantwoording van persoonlijke aanvallen, gispingen of beoordeelingen, moet in het eerstvolgend nummer of de eerstvolgende aflevering na het inkomen daarvan kosteloos in het tijdschrift, waarin de persoonlijke aanval, gisping of beoordeeling voorkwam, worden opgenomen. Bedraagt de beantwoording meer dan het dubbel van het oorspronkelijk artikel, dan kan voor het meerdere voorafgaande betaling worden gevorderd.

Voor den inhoud der beantwoording is de onderteekenaar alleen verantwoordelijk.

Weigering van plaatsing der beantwoording buiten het geval, waarin voorafgaande betaling kan worden gevorderd, wordt gestraft met boete van *f* 50 tot *f* 500, met gevangenis van zes dagen tot drie maanden.

Art. 20. Tot het aanplakken van gedrukte of ongedrukte geschriften, platen en teekeningen, is alleen bevoegd hij die daartoe door het hoofd van het plaatselijk bestuur is aangesteld of eene bijzondere vergunning heeft verkregen.

De onbevoegden die deze daad plegen, worden, behoudens hunne verantwoordelijkheid voor den inhoud der stukken, alleen uit dien hoofde gestraft met boete van *f* 10 tot *f* 200, met of zonder gevangenisstraf van zes dagen tot eene maand.

§ 5. *Van misdrijven en overtredingen door middel van drukwerken gepleegd.*

Art. 21, Die door middel van eenig te koop of ten toon gesteld, verkocht of verspreid drukwerk, zich aan misdrijf of overtreding schuldig maakt, wordt met dezelfde straf gestraft, die bij het in Nederlandsch-Indie geldende strafregt tegen zoodanig misdrijf of overtreding is bedreigd.

De omstandigheid, dat het misdrijf of de overtreding door middel der drukpers, is gepleegd, kan door den regter als verzwarende omstandigheid worden aangemerkt, en geeft hem de bevoegheid om de bedreigde straf, zelfs met een derde boven het maximum, te verhoogen.

Art. 22. Opzetting door middel van te koop of ten toon gestelde, verkochte of verspreide drukwerken, tot het begaan van misdrijf of overtreding, wordt gestraft als medepligtigheid aan het misdrijf of de overtreding zelve.

Indien de opzetting geen gevolg heeft gehad, wordt zij gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot een jaar, en geldboete van *f* 25 tot *f* 500, te zamen of afzonderlijk, tenzij tegen het misdrijf of de overtreding zelve eene mindere straf bedreigd is, in welk geval op de opzetting die straf wordt toegepast.

Art. 23. Al wie door middel van te koop of ten toon gestelde, verkochte of verspreide drukwerken, de waardigheid, of het gezag van den Koning, of de regten van het Koninklijk stamhuis zal hebben aangerand, of op gelijke wijze den persoon des Konings zal hebben gesmaad, gehoond of gelasterd, wordt gestraft met gevangenisstraf van twee tot vijf jaren.

Gelijke smaad, hoon of laster aan eenig lid van het Koninklijk huis aangedaan, wordt gestraft met gevangenisstraf van één tot drie jaar.

Met laatstgemelde straf wordt gestraft elke op gelijke wijze gepleegde aanranding van de waardigheid of het gezag van 's Konings vertegenwoordiger in Nederlandsch Indië, alsmede de jegens hem gepleegde smaad, hoon of laster.

De vervolging der in dit artikel vermelde misdrijven heeft plaats van ambtswege.

Art. 24. Al wie door middel van te koop of ten toon gestelde, verkochte of verspreide drukwerken, de verbindende krachten der wetten of wettelijke verordeningen of den daaraan verschuldigden eerbied zal hebben aangerand, tot ongehoorzaamheid daaraan zal hebben aangespoord of verdedigd zal hebben, hetgeen onder strafbedreiging verboden is, wordt gestraft met eene gevangenis van zes maanden tot drie jaren.

Met dezelfde straf wordt gestraft al wie, op gelijke wijze, zal hebben opgezet tot haat of minachting tegen de regering van het moederland of van de kolonien of bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

Art. 25. Met gevangenisstraf van ééne maand tot één jaar en geldboete van ƒ 10 tot ƒ 500 te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft, smaad, hoon of laster, gepleegd door middel van te koop of tentoongestelde, verkochte of verspreide drukwerken, jegens openbare ambtenaren of gestelde magten, jegens openbare ligchamen uit meer dan een persoon bestaande, al is het ook dat geen persoon uitdrukkelijk zij aangeduid en onverschillig of die ambtenaren, gestelde magten of ligchamen in het moederland of in de koloniën of bezittingen van het rijk, in andere werelddeelen zijn gevestigd.

Met dezelfde straf wordt gestraft, op gelijke wijze gepleegde hoon of laster jegens vreemde souvereinen of hoofden van buitenlandsche regeringen, alsmede jegens vreemde diplomatieke agenten.

De vervolging der in de vorige zinsnede van dit artikel vermelde misdrijven, heeft alleen plaats, op de klagte van de beleedigde partij,

Art. 26. Met gevangenisstraf van ééne maand tot een jaar en geldboete van ƒ 10 tot ƒ 500 te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft, al wie door te koop of ten toon gestelde, verkochte of verspreide drukwerken, haat en verachting zal hebben opgewekt tusschen verschillende klassen der bevolking, en al wie op gelijke wijze des bewust zal hebben openbaar gemaakt, of van elders overgenomen, valsche tijdingen, valsche, vervalschte of logenachtige, aan derden toeschrevene stukken.

Wanneer de openbaarmaking of overneming niet des bewust is geschied, kan de schuldige, uithoofde van onvoorzigtigheid, gestraft worden met eene geldboete van ƒ 10 tot ƒ 100.

Art. 27. Met gevangenisstraf van ééne maand tot zes maanden en geldboete van ƒ 25 tot ƒ 500 te zamen of afzonderlijk, wordt gestraft, al wie drukwerken, waarvan de in beslagneming is bevolen en niet bij regterlijk vonnis is opgeheven, uitgeeft, te koop of ten toon stelt, verkoopt of verspreidt,

Art. 28. Met geldboete van ƒ 25 tot ƒ 1000 wordt gestraft, de openbaarmaking door een te koop of ten toon gesteld, verkocht of verspreid drukwerk, van acten van beschuldiging of andere processtukken eener strafzaak, vóór dat het regtsgeding op de teregtzitting is aangevangen of op eene andere wijze beëindigd is.

Art. 29. Openlijke oproepingen en uitnoodigingen om bij te dragen tot de betaling van geldboete of van geregtskosten, verbeurd wegens misdrijf of overdrijving door middel van drukwerken gepleegd, zijn verboden.

Overtreding van dit verbod wordt gestraft met eene maand tot een jaar gevangenisstraf en geldboete van ƒ 10 tot ƒ 500 te zamen of afzonderlijk.

§ 6. *Herhaling van overtreding.*

Art. 30. In geval van herhaling van een der in deze verordening vermelde misdrijven of overtredingen na vroegere veroordeeling, is de regter bevoegd de bedreigde straf met een derde boven het maximum te verhoogen en de uitoefening van het bedrijf voor eenen bepaalden tijd, vijf jaren niet te bovengaande, te verbieden.

Door deze bepaling wordt niet te kort gedaan aan de bijzondere voorschriften van art. 10.

§ 7. *Vervolging en verjaring.*

Art. 31. Elke vervolging op grond van de voorschriften van dit reglement, wordt beregt door de raden van justitie. Zij kan steeds worden aangevangen met de in beslagneming van het aangeklaagde drukwerk. Bij het verleenen van regtsingang, kan tevens de sluiting der winkels, bergplaatsen of der drukkerij, waarvan het drukwerk afkomstig is, worden gelast.

De in beslagneming wordt telkens in de nieuwsbladen afgekondigd.

In zaken van overtreding, kan eene voorloopige instructie, op de vordering van het Openbaar Ministerie, plaats hebben.

Art. 32. De vervolging wegens feiten bij dit reglement strafbaar gesteld, verjaart door het verloop van een jaar sedert het plegen van het feit; de reeds aangevangene vervolging door het verloop van twee jaren sedert de laatste geregtelijke acte; de uitvoering van het vonnis door het verloop van vijf jaren sedert den dag waarop de uitspraak kracht van gewijsde heeft bekomen.

Slotbepalingen.

Art. 33. Onder de drukwerken worden in dit reglement verstaan de door werktuigkundige of scheikundige middelen bewerkte verveelvoudiging van geschriften, van voortbrengselen der beeldende kunsten of van met text voorziene muziekwerken.

De bepalingen van dit reglement zijn niet toepasselijk op van overheidswege uitgegeven drukwerken.

Art. 34. Onder verspreiding van drukwerken wordt in dit reglement verstaan, elke daad van koophandel met zoodanige werken gedreven, en elke, zelfs kostelooze afstand dier werken aan anderen, met het oogmerk om ze verder te verspreiden.

Art, 35. Alle verordeningen in Nederlandsch Indie bestaande, betrekkelijk de onderwerpen bij dit reglement geregeld, worden ingetrokken en buiten werking gesteld.

En is Onze Minister van Kolonien belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

AMSTERDAM, *den 8sten April* 1856.

De Minister van Kolonien, WILLEM.

P. MIJER.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, beveelt de Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie (den Raad van Nederlandsch Indie gehoord) dat deze in het staatsblad van Nederlandsch Indie worde geplaatst en dat daarvan, voor zooveel noodig, vertalingen in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast verder alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren, en justicieren, ieder zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving van bovenstaand Koninklijk besluit de hand te houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia*, den 10den November 1856.

De Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indie,

CHS. F. PAHUD.

De Algemeene Secretaris.

VAN DE GRAAFF

(*Staatsblad No.* 74.)

EXTRACT *uit het Register der besluiten van den Gouverneur Generaal van Nederlandsch Indië.*

Batavia, den 10*den November* 1856. (No. 1.)

(*Staatsblad* No. 75.)

Herlezen, enz.

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: Enz.

Ten tweede: Te arresteren de volgende:

„ Bepalingen ter verzekering der regelmatige werking „ van het bij Koninklijk besluit van 8 April 1856 No. 54 „ (Indisch staatsblad No. 74.) gearresteerd *Reglement op* „ *de Drukwerken in Nederlandsch-Indië.*„

BEPALINGEN *ter verzekering der regelmatige werking van het bij Koninklijk besluit van* 8 *April* 1856 No. 54, „ *gearresteerd Reglement op de Drukwerken in* Nederlandsch-Indie.„

Art. 1. Het hoofd van plaatselijk bestuur geeft binnen twee maal vier en twintig uren na de ontvangst der schriftelijke aangifte in de artikelen een en drie van het reglement bedoeld, aan den aangever kennis van het bedrag tot hetwelk hij zekerheid behoort te stellen en, doet daarvan onverwijld mededeeling aan den Gouverneur Generaal, en voorts aan den ambtenaar belast met het beheer van 's lands kas.

Art. 2. Bij het bepalen van het bedrag dier zekerheid, wordt in aanmerking genomen:

de plaats waar het beroep zal uitgeoefend worden of uitgeoefend wordt;

de invloed die de aard van het beroep op de openbare orde kan uitoefenen;

de meerdere winstgevendheid of uitgebreidheid van het beroep, als anderzins.

Bij de mededeeling aan den Gouverneur Generaal van het bepaalde bedrag, wordt tevens opgegeven waarom het aldus is bepaald.

Art. 3. Wanneer de zekerheid gesteld is, geeft de ambtenaar, belast met het beheer van 's lands kas, daarvan onverwijld kennis aan het hoofd van plaatselijk bestuur, hetwelk daarvan onverwijld mededeeling doet aan den Gouverneur Generaal, den directeur van financien, de algemeene rekenkamer en den betrokkenen officier van justitie.

Art. 4. Wanneer de Gouverneur Generaal gebruik maakt van de bevoegdheid, bij het 1ste lid van art. 5 van het reglement toegekend, geeft hij daarvan kennis aan het hoofd van plaatselijk bestuur, hetwelk daarvan onverwijld mededeeling doet aan den steller der zekerheid en den ambtenaar belast met het beheer van 's lands kas.

Art. 5. Indien de vermindering der gestelde zekerheid bevolen is, geeft laatstgenoemde ambtenaar, nadat zij heeft plaats gevonden, daarvan onverwijld kennis aan het hoofd van plaatselijk bestuur, hetwelk daarvan onverwijld mededeeling doet aan den Gouverneur Generaal, den directeur van financien, de algemeene rekenkamer en den betrokkenen officier van justitie.

Art. 6. Indien de vermeerdering der gestelde zekerheid bevolen is, gaat de mededeeling daarvan aan haren steller, vergezeld van de uitnoodiging om binnen tweemaal vier en twintig uren, dat meerdere op den voet van het bepaalde bij art. 4 van het reglement, in bewaring te stellen, ten einde zich te vrijwaren tegen eene geregtelijke vervolging krachtens art. 10 van hetzelve.

Van deze uitnoodiging wordt tevens melding gemaakt in de mededeeling aan den ambtenaar belast met het beheer van 's lands kas, die bij verstrijking van den gestelden termijn, aan het hoofd van plaatselijk bestuur berigt of de meerdere zekerheid gesteld is.

Van dit berigt doet het hoofd van plaatselijk bestuur onverwijld mededeeling aan den Gouverneur Generaal, den directeur van financien, de algemeene rekenkamer en den betrokkenen officier van justitie.

Art. 7. In het geval, voorzien bij art. 6 van het reglement, is de ambtenaar, belast met het beheer van 's lands kas, verpligt, van de vermindering der gestelde zekerheid onverwijld kennis te geven aan het hoofd van plaatselijk bestuur, hetwelk den steller der zekerheid, onder mededeeling hiervan, onverwijld aanmaant, om binnen, den bij dat artikel, gestelden termijn aan de verpligting daar omschreven te voldoen, met verwijzing naar artikel 10 van het reglement.

Van de al of niet voldoening, wordt kennis gegeven en mededeeling gedaan als bij art. 3 hierboven.

Art. 8. Wanneer het hoofd van plaatselijk bestuur van oordeel is dat de toepassing van het 2de of 3de lid van art. 5 van het reglement noodzakelijk is, doet hij daartoe onverwijld een gemotiveerd voorstel aan den Gouverneur Generaal.

Art. 9. In geval de Gouverneur Generaal tot die toepassing overgaat, geeft hij daarvan kennis aan het betrokken hoofd van plaatselijk bestuur en den procureur generaal bij het hoog geregtshof, die aan laatstgenoemde zoo spoedig mogelijk mededeelt of er vervolging is of behoeft te worden ingesteld.

In het ontkennend geval verleent het hoofd van plaatselijk bestuur magtiging tot opheffing der gestelde zekerheid.

Art. 10. In het geval, voorzien bij art. 8 van het reglement, wendt het hoofd van plaatselijk bestuur zich, vóór het verstrijken van den daar bepaalden termijn, tot den betrokkenen officier van justitie, ten einde te vernemen of er vervolging is ingesteld, en in het ontkennend geval, magtiging te verleenen tot opheffing der gestelde zekerheid.

Art. 11. Van het opheffen der zekerheid, wordt door den ambtenaar, belast met het beheer van 's lands kas, onverwijld berigt aan het hoofd van plaatselijk bestuur, hetwelk daarvan onverwijld mededeeling doet aan den Gouverneur Generaal, den directeur van financien, de algemeene rekenkamer en den betrokkenen officier van justitie.

Art. 12. Alle mededeelingen *aan* of *van* den Gouverneur Generaal *van* of *aan* de hoofden van plaatselijk bestuur, geschieden door tusschenkomst van de hoofden van gewestelijk bestuur.

Buiten dringende noodzakelijkheid, nemen de hoofden van plaatselijk bestuur geenerlei maatregelen zonder voorafgaande raadpleging van de hoofden van gewestelijk bestuur, aan wie zij ondergeschikt zijn.

Ten derde: Enz.

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur Generaal:

De Algemeene Secretaris,

VAN DE GRAAFF.

Gedrukt bij E. FUHRI & Co.